

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.1.214/2024/15.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró
Dr. Harangozó Attila, bíró
Dr. Boros Tibor, bíró
Dr. Nagy Antal, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2025. június 3.

Az ügy tárgya: költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények

Terhelt: III. rendű
VI. rendű
IX. rendű

Első fok: Pécsi Törvényszék 22.B.24/2020/166., ítélet, tárgyalás,
2022. december 19.

Másodfok: Pécsi Ítéltábla Bf.III.55/2023/20., ítélet, nyilvános ülés,
2023. november 21.

Az indítvány előterjesztője: a III. rendű terhelt
a VI. rendű terhelt
a IX. rendű terhelt

Az indítvány iránya: a III. rendű terhelt a javára
a VI. rendű terhelt javára
a IX. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben III. rendű és VI. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványokat elbírálv a Pécsi Törvényszék 22.B.24/2020/166. számú és a Pécsi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.III.55/2023/20. számú ítéletét III. rendű és VI. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye és ebben az ügyben sem az indítványok előterjesztői, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

IX. rendű terhelt kérelmének elbírálását mellőzi és az ügyiratokat azzal küldi vissza a Pécsi Törvényszéknek, hogy felhívja az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatására.

I n d o k o l á s

[1] I. A Pécsi Törvényszék a 2022. december 19-én kihirdetett 22.B.24/2020/166. számú ítéletében – III. rendű terheltet bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont], 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], 2 rendbeli folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §), bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont], 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett számvitel rendjének megsértése bűntettében [Btk. 403. § (1) bekezdés b) pont. Ezért őt – halmazati büntetésül – 3 év 10 hónap szabadságvesztésre, 200 napi tétel, 3.000 forint egy napi tétel összegű, összesen 600.000 forint pénzbüntetésre, 3 év könyvelő foglalkozástól eltiltásra és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napban határozta meg, és vele szemben 2.700.000 forint erejéig vagyonekobzást rendelt el. A III. rendű terheltet az ellene emelt 4 rendbeli – egy esetben bűnsegédként, 3 esetben társtettesként elkövetett – számvitel rendjének megsértése bűntettének [Btk. 403. § (1) bekezdés b) pont] vádja alól felmentette;

– VI. rendű terheltet bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont], bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], 2 rendbeli folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §), felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás bűntettében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont]. Ezért őt halmazati büntetésül 2 év 4 hónap szabadságvesztésre, 150 napi tétel, 1.000 forint egy napi tétel összegű, összesen 150.000 forint pénzbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napban határozta meg, továbbá vele szemben 2.700.000 forintba vagyonekobzást rendelt el. A VI. rendű terheltet ellene emelt 4 rendbeli – egy esetben bűnsegédként, míg 3 esetben társtettesként elkövetett – számvitel rendjének megsértése bűntettének [Btk. 403. § (1) bekezdés b) pont] vádja alól felmentette;

– IX. rendű terheltet bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont], 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], 2 rendbeli folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §), bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont]. Ezért a IX. rendű

terheltet halmazati büntetésül 2 év 2 hónap szabadságvesztésre, 150 napi tétel, 2.000 forint egy napi tétel összegű, összesen 300.000 forint pénzbüntetésre, 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napban határozta meg, és vele szemben 32.014.784 forint erejéig vagyonek Kobzást rendelt el. A IX. rendű terheltet az ellene emelt 6 rendbeli – 3 esetben bűnsegédként, 3 esetben társtettesként elkövetett – számvitel rendjének megsértése büntette [Btk. 403. § (1) bekezdés b) pont] vádja alól felmentette.

[2] A mindhárom terheltet érintő ellentétes irányú fellebbezések folytán eljáró Pécsi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2023. november 21-én meghozott Bf.III.55/2023/20. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét III. rendű, VI. rendű és IX. rendű terheltet érintően megváltoztatta; megállapította, hogy a terheltek a költségvetést károsító bűncselekményeket bünszervezetben követték el, a kiszabott halmazati büntetést – a foglalkozástól eltiltásra és a pénzbüntetésre vonatkozó rendelkezések érintetlenül hagyása mellett – VI. rendű terhelt esetében 3 év szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra, IX. rendű terhelt esetében 2 év 6 hónap szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra súlyosította. VI. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztést fegyházban rendelte végrehajtani és megállapította, hogy a terheltek feltételes szabadságra nem bocsáthatók. III. rendű terhelttel szemben a vagyonek Kobzás alkalmazását mellőzte, míg IX. rendű terhelt esetében a vagyonek Kobzás összegét 31.514.784 forintra mérsékelte. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét III. rendű, VI. rendű és IX. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] 2. A elsőfokú bíróság, másodfokú bíróság által pontosított és a felülvizsgálati indítványokkal érintett tényállásának lényege szerint a terheltek közül többen a vagyonek védelem területén helyezkedtek el; közülük VI. rendű terhelt vagyonek örként is dolgozott, míg II. rendű terhelt hosszabb ideje foglalkozott vagyonek védelemmel, mely következtében nagyobb tapasztalatra és jelentős kapcsolati tőkére tett szert ezen a területen.

[4] II. rendű és III. rendű terhelt már hosszabb ideje ismerték egymást, amikor II. rendű terhelt a hozzá köthető cégek egy részének könyvelésével megbízta III. rendű terheltet. II. rendű terhelt és a felesége, IX. rendű terhelt baráti kapcsolatban álltak VI. rendű terhelttel.

[5] A cím 1 szám alatti fióktelepen működő cég 1 az elnyert megbízásai teljesítéséhez rendszeresen vett igénybe alvállalkozókat. 2015 októberében az általa folyamatosan végzendő, nagy számú munkavállalót igénylő vagyonek védelmi munkák ellátásához új gazdasági társaságokra volt szüksége, melyről – pontosan meg nem határozható forrásból – II. rendű terhelt is értesült. A munkák elvégzése céljából II. rendű terhelt ismerőseiből a cég 1-gyel szerződéses kapcsolatba lépő cégeket hozatott létre, illetve vetetett át, melyeket rajtuk keresztül irányított.

[6] A gazdasági társaságok rendszerbe állításának koncepciója az volt, hogy a cég 1-gyel a munkák elvállalása céljából az V. rendű terhelt által átvett cég 2 szerződött, azonban a tényleges őrző-védő munkákat az e céggel szerződést kötő, személy 1 ügyvezetése alatt álló cég 3 és a személy 2 által létrehozott cég 4 végezte el. Utóbbi gazdasági társaságok tényleges működésnek befejezésével pedig a személy 3 által képviselt cég 5 lett a közvetlen alvállalkozója a cég 1-nek. E három cég képviselője – személy 1, személy 2 és személy 3 – a cégek képviseletét valójában a gazdasági társaságok működtetési szándéka nélkül vállalták, ténylegesen nem döntöttek a képviseletükkel jegyzett gazdasági társaságokat érintő kérdésekben, nem intézhették önállóan a cég pénzügyeit sem és jellemzően a cégek alapításához szükséges költségeket sem ők állták.

[7] A II. rendű terhelt által a terhelt-társai, III. rendű, V. rendű, VI. rendű, VII. rendű és IX. rendű terhelt, illetve a cég 5 esetében IV. rendű terhelt segítségével irányított cégekből álló szervezet értelme pedig abban állt, hogy azon gazdasági társaságok, amelyek e láncolat

alján helyezkedtek el, és amelyekhez a foglalkoztatottak nagy része be volt jelentve, csak adóbevallásaikat nyújtották be az adóhatóság illetékes igazgatóságai felé, adómegfizetési kötelezettségüknek egyáltalán nem, vagy minimális összeg erejéig tettek eleget, ezáltal okoztak vagyoni hátrányt a költségvetésnek. A tevékenységük végzése során, a közterhek meg nem fizetése folytán keletkezett többletpénzt pedig elosztották egymást között.

[8] 2016. év közepétől a VIII. rendű terhelt irányítása alatt álló cég 6 és 2016. év végétől a VII. rendű terhelt ügyvezetése alatt álló cég 7 állt a vagyonvédelmi munkák elvégzése érdekében közvetlen szerződéses kapcsolatban a cég 1-gyel, mint egyetlen szerződéses partnerükkel, miközben a vagyonvédelem területén tapasztalattal, referenciával nem rendelkeztek. Bár a törvényes képviselőjük alatt álló gazdasági társaságok működésében a VIII. rendű, illetve a VII. rendű terhelt részt vettek, az érdemi döntéseket egyedül nem hozhatták meg, tevékenységüket a II. rendű terhelt felügyelte és e cégeket a III. rendű és a IV. rendű terhelten keresztül irányította.

[9] A II. rendű terhelt által irányított, a bűncselekmények elkövetésére létrehozott, III. rendű, V. rendű, VI. rendű és VII. rendű terheltből álló csoporthoz 2016 augusztusától csatlakozott IV. rendű terhelt. II. rendű terhelt utasította az alvállalkozói cégek vonatkozásában a cégnyilvántartásba képviselőként bejegyzett személyeket, és az adminisztrációs, pénzelosztási, könyvelési feladatokat ellátó III. rendű és a későbbiekben ilyen feladatokat ellátó IV. rendű terhelte. III. rendű és IV. rendű terhelt ugyanúgy szervezték a pénzfelvételeket és a kifizetéseket, mint II. rendű terhelt, továbbá könyvelték a láncoltban lévő egyes cégeket. IX. rendű terhelt a bankfiókokban történt készpénzes felvételek lebonyolításáért felelt, banki kapcsolatlan keresztül a vagyonőrök készpénzben történő kifizetéséhez szükséges címleteket is intézte.

[10] V. rendű, VI. rendű és VII. rendű terhelt II. rendű terhelt vagy III. rendű és IV. rendű terhelt utasításait végrehajtották, pénzt vettek fel az egyes cégek bankszámláiról, pénzeket borítékoltak, és juttattak el a címzettekhez.

[11] A cégek adminisztratív működtetését, a beérkezett jövedelmek továbbutalását, a munkavállalók ténylegesen elvégzett munkaóráinak elszámolását, a munkabérek átutalását kezdetben a cím 2 szám alatt berendezett könyvelő irodában végezte a III. rendű terhelt, majd 2016. április 29-én került bejegyzésre a cég 8, amely ténylegesen könyvelő irodaként működött egy névleges ügyvezetővel, valójában viszont a II. rendű terhelt vezetésével. A fenti cégek adminisztratív működtetését, a számlák kiállítását, a beérkezett jövedelmek továbbutalását, a munkavállalók ténylegesen elvégzett munkaóráinak elszámolását, a bérszámfejtését, a munkabérek átutalását a cég 8 2016. május 15. napjától a cím 3 szám alatti bérleményben végezték. III. rendű terhelt a cég 8 munkavállalójaként a cég 6 és a cég 7 könyvelését végezte, munkáját 2016 nyarától a cégnél könyvelőként elhelyezkedő IV. rendű terhelt segítette. Emellett III. rendű terhelt volt az I. rendű terhelt által képviselt cég 9 könyvelője is és más, jelen ügyben nem érintett cégeket is könyvelt.

[12] A cím 3 szám alatti bérlemény földszintjén kialakított külön-külön irodahelyiségben dolgozott III. rendű terhelt és II. rendű terhelt, továbbá az épület földszintjén további munkaállomással rendelkezett IV. rendű és VIII. rendű terhelt, valamint egy további helyiségben tartotta VII. rendű terhelt a kerti szerszámaikat, míg a bérlemény emeleti szintjén egy irodát V. rendű terhelt vett igénybe munkavégzése során.

[13] A 2015 novemberétől 2017 áprilisáig tartó időszak alatt II. rendű terhelt rendelkezése alapján III. rendű terhelt – a cég 8-ban más cégek számára is végzett könyvelési tevékenységéért is – havi 300.000 forint, IV. rendű, VI. rendű és VIII. rendű terhelt havi 150.000 forint, valamint V. rendű és VII. rendű terhelt havi 120.000 forint jövedelemre tettek szert.

[14] A cég 2 bejelentett munkavállalója az I. rendű terhelt volt 2015 novembere és 2016 júniusa közötti, valamint az V. rendű terhelt a 2015 decembere és 2016 februárja, a 2016 áprilisa és júliusa, valamint a 2016 decembere és 2017 februárja közötti időszakokban.

[15] A cég 3 2015 júliusa és szeptembere közötti időszakban mindössze egy fő munkavállalóval rendelkezett, azonban 2015. október és 2016. június közötti időszakban 129-224 fő közötti munkavállalót foglalkoztatott, végül a felszámolása 2016. decemberi kezdetéig mindössze 10-18 fő munkavállaló került a céghez bejelentésre. személy 1 mellett a terheltek közül 2015 novemberétől 2016 áprilisáig, továbbá 2016. július, augusztus hónapokban VII. rendű terhelt, míg 2016 áprilisában II. rendű és VI. rendű terhelt voltak a cég alkalmazottai.

[16] A cég 4 2016. február és 2016. június közötti időszakban 139-159 fő munkavállaló foglalkoztatását vallotta be, az ezt megelőző és ezt követő időszakban azonban tizenegyet meg nem haladó számú munkavállalóval rendelkezett. A gazdasági társaság bejelentett alkalmazottjai voltak 2015. február és október közötti időszakban az I. rendű és az V. rendű terhelt, továbbá utóbbi terhelt 2016. március és augusztus közötti időszakban is. II. rendű terhelt 2015 februárjától 2016 júniusáig, VI. rendű terhelt 2016 januártól augusztusig volt bejelentve a cégnél.

[17] A cég 5-nél 2016. július, augusztus és szeptember hónapokban nagyjából 130 fő volt bejelentve, ezt megelőzően havonta egy-két, ezt követően folyamatosan 13 fő – kijelenteni elmulasztott – munkavállalóval rendelkezett a gazdasági társaság.

[18] A cégláncolatban érintett gazdasági társaságok többsége budapesti székhelyszolgáltatókhoz került bejelentésre, holott a székhelyek település 1-re helyezését sem a munkavégzés szokásos helye, sem az ügyvezetők lakó- vagy tartózkodási helye, sem a központi irodai tevékenység végzésének helye, illetve egyéb racionális gazdasági megfontolások nem indokolták, az egyedül azt a cél szolgálta, hogy e cégek tevékenysége a település 1-beli székhelyű adóhatóságok leterheltsége folytán kevésbé legyen érintve adóvizsgálatokkal.

[19] A cég 3 a cím 4 szám alatti ingatlannál bejegyzett székhelyén ténylegesen nem volt fellelhető, majd a társasági szerződés 2015. augusztus 10-i módosítását követően bejegyzett cím 5 szám alatti új székhelyén a cég 10 székhelyszolgáltató iroda működött. A cég 2 székhelyeként bejegyzett cím 6 a cég 11 – korábbi nevén cég 12 – székhelyszolgáltató címe. A cég 4 és a cég 5 székhelye egyaránt a cím 7, ahol a cég 12 által működtetett székhelyszolgáltató található. A cég 6 cím 8 szám alatti székhelyén úgyszintén a cég 12 által működtetett székhelyszolgáltató működött.

[20] A cég 2 általános forgalmi adó adónemben a 2015. év IV. negyedévében negyedéves, a 2016. évre éves adóbevallást nyújtott be.

[21] A cég 3 adóbevallási kötelezettségének általános forgalmi adó adónemben 2015. évben csak május hónapra tett eleget nullás adattartalommal, majd 2016. január-október és december hónapokra vonatkozóan eleget tett. A gazdasági társaság adófolyószámlája 2015. évre 24.020.000 forint, míg 2016. évre 103.998.983 forint adózói tartozást mutat.

[22] A cég 4 2014 októberétől havi áfa bevalló volt, általános forgalmi adó adónemben bevallási kötelezettségének 2015 decemberéig tett eleget, majd 2016. évben azt egyáltalán nem teljesítette. A cég 2016. évre 51.741.804 forint adótartozást halmozott fel, a jelentős munkavállalói létszám vonatkozásában járulékbevallási kötelezettségének eleget tett, járulékmegfizetést azonban nem teljesített.

[23] A cég 5 2016. évben adóbevallási kötelezettségét teljesítette, viszont adóbefizetési kötelezettségének elenyésző mértékben – 854.000 forint erejéig – tett eleget, adófolyószámláján 2016. január 1. és december 31. napja közötti időszakban 33.545.583 forint adózói tartozást tartottak nyilván. Járulékbevallási kötelezettségét akként teljesítette,

mely szerint a 2016. augusztus 1. és augusztus 31. közötti időszakra 2016. október 13-án, a 2016. szeptember 1. és szeptember 30., valamint a 2016. október 1. és október 31. közötti időszakra 2016. október 31-én nyújtott be A1608-as bevallást. 2016 júliusa és szeptembere között a munkáltatással összefüggésben mindösszesen 28.427.000 forint összegben tett adó- és járulékbevallást az adóhatóság felé, ennek megfizetésére azonban – a terheltek szándékának megfelelően – nem került sor.

[24] A cég 2 felé a cég 3 összesen 32.908.866 forint áfatartalommal, a cég 4 28.616.954 forint áfatartalommal bocsátott ki valótlan tartalmú számlákat, amelyek kibocsátására már eleve a számlázási láncolat biztosítása érdekében került sor.

[25] A cég 2 a vagyonvédelmi tevékenység ellátása során 74.017.395 forint áfatartalommal, a cég 5 összesen 17.671.568 forint áfatartalommal bocsátott ki a cég 1 felé számlákat.

[26] Az V. rendű terhelt – a cég 2 részéről az általános forgalmi adó meg nem fizetése folytán – a II. rendű terhelt ráhatására, III. rendű, VI. rendű, VII. rendű és IX. rendű terhelt segítségével összesen 74.017.395 forint vagyoni hátrányt okozott áfaadónemben a magyar költségvetésnek.

[27] II. rendű terhelt – a személy 3 ügyvezetése alatt állt cég 5 felhasználása útján, az áfa és a járulékok meg nem fizetésével – III. rendű, IV. rendű, V. rendű, VI. rendű, VII. rendű és IX. rendű terhelt segítségével 17.671.568 forint áfaadónemben és 28.427.000 forint járulékok körében jelentkező, mindösszesen 46.098.568 forint vagyoni hátrányt okozott áfa adónemben a magyar költségvetésnek (tényállás I. pontja).

[28] A cég 6 2016. és 2017. években általános forgalmi adó adónemben havi áfabevallásra volt köteles, törvényes képviselőjeként eljárva a VIII. rendű terhelt azonban a cég könyvelése alapján kimutathatónál ténylegesnél magasabb összegű levonható adót – költséget – vallott be áfaadónemben.

[29] A VIII. rendű terhelt ügyvezetése alatt álló cég 6-ot érintő tényleges döntéseket azonban a II. rendű terhelt hozta meg; a VIII. rendű terhelt a cég ügyvezetését is ennek ismeretében vállalta. A gazdasági társaság ügyeinek vitelében a könyvelés és az adóbevallások elkészítésével, a pénzügyintézetekből készpénzes összegek vételezésének megszervezésével, a készpénzes fizetések és az átutalások koordinálásával – VIII. rendű terheltet utasítva, gyakran II. rendű terhelt utasításait neki közvetítve – III. rendű és IV. rendű terhelt, valamint a pénzfelvételek esetében IX. rendű terhelt nyújtott segítséget.

[30] VIII. rendű terhelt II. rendű terhelt ráhatására, III. rendű, IV. rendű és IX. rendű terhelt segítségével összesen 29.254.000 forint vagyoni hátrányt okozott áfaadónemben a magyar költségvetésnek (tényállás II. pontja).

[31] A cég 7 általános forgalmi adó adónemben havi áfabevallásra volt köteles, törvényes képviselőjeként eljárva VII. rendű terhelt azonban a ténylegesnél magasabb összegű levonható adót – költséget – vallott be áfaadónemben a cég könyvelése alapján kimutathatónál.

[32] A VII. rendű terhelt ügyvezetése alatt álló cég 7-et érintő tényleges döntéseket II. rendű terhelt hozta meg; a VII. rendű terhelt a cég 7 ügyvezetését is ennek ismeretében vállalta. A gazdasági társaság ügyeinek vitelében a könyvelés és az adóbevallások elkészítésével, a pénzügyintézetekből készpénzes összegek vételezésének megszervezésével, a készpénzes fizetések és az átutalások koordinálásával – VII. rendű terheltet utasítva, gyakran II. rendű terhelt utasításait neki közvetítve – III. rendű és IV. rendű terhelt, valamint a pénzfelvételek esetében IX. rendű terhelt nyújtott segítséget.

[33] VII. rendű terhelt II. rendű terhelt ráhatására, III. rendű, IV. rendű és IX. rendű terhelt segítségével összesen – az 1.000 forint bevallani elmulasztott adó figyelmen kívül hagyásával – 1.547.000 forint vagyoni hátrányt okozott áfaadónemben a magyar költségvetésnek (tényállás III. pontja).

[34] A cég 5 a 2016. április 8. napján kelt létesítő okirattal jött létre, képviselőjeként és egyedüli tagjaként személy 3 került bejegyzésre.

[35] Személy 3 a gazdasági társaság képviselői pozícióját a gazdasági társaság működtetési szándéka nélkül VI. rendű terhelt felkérésére, az általa ígért nagyobb keresmény reményében vállalta el, annak önálló működtetése ténylegesen soha nem állt szándékában. VI. rendű terhelt előzetesen beszámolt személy 3-nak arról, hogy az ügyvezetése alatt álló gazdasági társaság több munkavállalót fog alkalmazni, azonban annak megalapítását követően semmilyen teendője nem lesz. VI. rendű terhelt ezt követően a cégalapítás során is segítséget nyújtott személy 3-nak, őt székhelyszolgáltatóhoz kísérte és ügyvédhez irányította (tényállás IV. pontja).

[36] VIII. rendű terhelt, mint a cég 6 számvitelért felelős képviselője, annak ellenére, hogy a beszámolási kötelezettségének a 2016. üzleti évre eleget tett, a közzétett beszámolóban szereplő adatokat alátámasztó főkönyvi kivonatot, főkönyvi kartonokat sem a gépi könyvelés, sem a társaság lefoglalt iratanyaga nem tartalmazott. A társaság 2016. évi ráfordításai ekként nem voltak megállapíthatók.

[37] VIII. rendű terhelt magatartásával megszegte a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben (Számv. tv.) szabályozott beszámolási kötelezettségre vonatkozó előírásokat [Számv. tv. 4. § (2) bekezdés], a valódiság elvét [Számv. tv. 15. § (3) bekezdés], a bizonylati rendre, bizonylati fegyelemre és a bizonylatok alaki- és tartalmi hitelességére vonatkozó előírásokat [Számv. tv. 165. § (1) és (2) bekezdés, 166. § (2) bekezdés], cselekménye következtében a cég 6 vagyoni, pénzügyi helyzetének áttekinthetősége 2016. évre vonatkozóan megghiúsult.

[38] VIII. rendű terhelt e cselekményt II. rendű terhelt rábeszélése eredményeként követte el, ahhoz a gazdasági társaság ügyeinek vitelében való részvételük folytán III. rendű és IV. rendű terhelt segítséget nyújtottak (tényállás IX. pontja).

[39] VII. rendű terhelt mint a cég 7 számvitelért felelős képviselője a 2016. évre vonatkozóan beszámolási kötelezettségének 2017. május 29-én eleget tett, azonban a cég a 2016. évi könyvelésében 1.716.000 forint ráfordítást, valamint 142.000 forint befektetett eszközt számolt el könyveiben bizonylat nélkül. Magatartásával megszegte a beszámolási kötelezettségre vonatkozó előírásokat [Számv. tv. 4. § (2) bekezdés], a valódiság elvét [Számv. tv. 15. § (3) bekezdés], a bizonylati rendre, bizonylati fegyelemre és a bizonylatok alaki- és tartalmi hitelességére vonatkozó előírásokat [Számv. tv. 165. § (1) és (2) bekezdés, 166. § (2) bekezdés], cselekménye következtében a bizonylat nélkül elszámolt ráfordítás összezszerúsége és aránya miatt a cég 7 vagyoni, pénzügyi helyzetének áttekinthetősége a 2016. évre vonatkozóan megghiúsult.

[40] VII. rendű terhelt e cselekményt II. rendű terhelt rábeszélése eredményeként követte el, ahhoz a gazdasági társaság ügyeinek vitelében való részvételük folytán III. rendű és IV. rendű terhelt segítséget nyújtottak (tényállás X. pontja).

[41] II. rendű terhelt a fenti gazdasági társaságok felhasználásával a fentiekben rögzített adó- és járuléknemekben III. rendű, V. rendű, VI. rendű, VII. rendű és IX. rendű terhelt segítségével összesen 150.916.963 forint vagyoni hátrányt okozott, illetve ennek okozásáért felel. A másodfokú eljárás során IV. rendű terhelt 6.585.510 forintot a Pécsi Törvényszéken, míg III. rendű terhelt 5.000.000 forintot, illetve IX. rendű terhelt 500.000 forintot a Pécsi Ítéltábla letéti számláján helyezett letétbe az adóhiány részbeni megtérítésére.

[42] A nyomozó hatóság által 2017. június 7-én a terheltek lakó- és tartózkodási helyein, az általuk használt gépkocsikat érintő és a székhelyszolgáltatóknál tartott házkutatást. A cég 8 cím 3 szám alatti bérleményében foganatosított házkutatás eredményeként a cég 6 cégbélyegzője, az ügyben érintett cégek e-mail címének listája és a IX. rendű terhelt számlakivonata, az érintett cégekre vonatkozó cégbélyegzők, aláírásbélyegzők, vegyes könyvelési iratok, jelenléti ívek, szerződések, számlatömbök kerültek lefoglalásra, továbbá 2 db A4-es méretű lap, melyek a jelen ügyben érintett cégek közül a cég 8, a cég 7, a cég 6, a cég 5 e-mail címét és az azokhoz tartozó jelszokat tüntették fel.

[43] A „...” elnevezésű asztali számítógépről lementett adatok átvizsgálásakor a cég 6-ra és a cég 2-re vonatkozó könyvelési iratokat leltek fel, valamint egy 2017. május 9-én kelt „elszámolás” megnevezésű fájlt, mely több munkalapot tartalmazott. Ezek közül a 2. munkalap egy, a cég 6-ra vonatkozó levezetést tartalmazott többek között a nyitó egyenlegről, az utalások összegéről, banki költségekről, a várható utalásokról, és egy „fiuknak ment” elnevezésű, 2.900.000 forint összeget feltüntető tételről. A munkalap szélén 2.190.000 forint összeg kibontása történt meg, melyben 7 darab keresztnevekhez – vagyis VI. rendű, VII. rendű, VIII. rendű, III. rendű, V. rendű terhelthez, személy 4-hez és IV. rendű terhelthez – rendeltek 100.000 és 700.000 forint közötti összegeket. A számítógépről lementett „paja elszámolás2.” megnevezésű, 2017. január 10-én kelt fájl 3. munkalapján a cég 6-ra vonatkozó fentihez hasonló levezetés volt található, mely a „fiuknak” sorhoz tartozóan 3.500.000 forintot tüntetett fel. A 6. munkalap a cég 7 kapcsán tartalmazott levezetést, melyben többi között „keresztnev kivett: - 480 000 Ft” bejegyzés szerepelt.

[44] II. 1. A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a III. rendű és VI. rendű terhelt a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára hivatkozással terjesztettek elő felülvizsgálati indítványokat.

[45] 2. A III. rendű és VI. rendű terhelt által előterjesztett indítványok – túlnyomórészt szószerinti egyezőséggel – tartalmukat tekintve a bünszervezetben elkövetés megállapítását és az erre tekintettel kiszabott büntetéseket sérelmezték.

[46] A terheltek egyező tartalommal kifejtett indokolása szerint a jelen ügyben személyüket érintően az irányadó tényállás nem tartalmazza mindazon adatokat, amelyek alapján a bünszervezetben elkövetés megállapítható lenne, ekként a konspiratív működést, valamint a bünszervezet ismérveit átfogó terhelti tudattartalmat.

[47] Álláspontjuk szerint az ítéleti tényállás nem tartalmaz olyan adatot, megállapítást, amely a szervezettség egy olyan bűnös fokát tükrözi, amely túlmutat a rendszerszerű együttműködés által megkívánt kooperáción. Az általuk kifejtett és a jogerős ügydöntő határozatban rögzített magatartás nem alkalmas a konspiratív működés fogalmának kimerítésére, de a csoport tekintetében is a külvilág felé csak abban a mértékben volt rejtett a cselekvőség, amelyet minden bűncselekmény elkövetése „megkövetel”, és amely a költségvetési csalás büntetett elkövetésének szükséges velejárója volt.

[48] A tudattartammal összefüggésben a Legfelsőbb Bíróság 4/2005. számú Büntető Jogegységi határozatában foglaltakat hívták fel azzal, hogy a bünszervezet tárgyi ismérveit minden esetben egyes terheltekre lebontva szükséges vizsgálni. Álláspontjuk szerint életszerűtlen és iratellenes megállapítás, mely szerint a bünszervezet tagjai voltak, miután fel nem merült bennük, hogy bünszervezet részesei lennének, miután rálátásuk sem volt az ügy egyéb érintettjeire. Érvelésük szerint az irányadó tényállás alapján tevékenységük nem cáfolhatóan független volt az esetlegesen mások általi bünszervezetben működéstől, abba ők nem kapcsolódtak be.

[49] Mindezek alapján III. rendű és VI. rendű terhelt felülvizsgálati indítványaikban egyezően elsődlegesen a támadott határozatok hatályon kívül helyezését és az eljárás elsőfokú

bíróság új eljárásra utasítását, másodlagosan a bünszervezetben elkövetés megállapításának mellőzését és ennek megfelelő arányos büntetés kiszabását indítványozták.

[50] 2.1. IX. rendű terhelt a Pécsi Törvényszéknek címzett és megküldött beadványában a vele szemben elrendelt vagyonelkobzás mellőzését indítványozta azzal, hogy a bűncselekmény elkövetéséből származó vagyonnal soha nem rendelkezett, vagyona, megtakarított pénze jelenleg sincs.

[51] 3. A Legfőbb Ügyészség a BF.1381/2024/2. számú átiratában III. rendű terhelt, a BF.1207/2024/2. számú átiratában VI. rendű terhelt felülvizsgálati indítványát alaptalannak találta és a támadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.

[52] Elsődlegesen annak kiemelésével, hogy a bünszervezeti elkövetés megállapítása nem minősítési, hanem büntetéskiszabási kérdés, arra mutatott rá, hogy III. rendű terhelttel szemben kiszabott 3 év 10 hónap szabadságvesztés, VI. rendű terhelttel szemben kiszabott 3 év szabadságvesztés nem csak, hogy nem haladja meg a terhükre megállapított bűncselekmények Btk. Általános Része és Különös Része figyelembevételével meghatározott halmazati büntetési tételkeretét, hanem a kiszabható törvényi minimum alatt, enyhítő szakasz alkalmazásával került megállapításra, ezért jelen ügyben III. rendű és VI. rendű terhelt esetében akkor sem lehetne szó törvénysértő büntetés kiszabásáról, ha a bünszervezet megállapítása törvénysértő lenne.

[53] Mindezen túl álláspontja szerint az eljáró bíróságok törvényesen állapították meg, hogy a felülvizsgálati indítványokkal érintett terhelték bünszervezetben követték el a terhükre rótt bűncselekményeket.

[54] Kifejtette, hogy a jelen ügyben megállapítható, hogy a II. rendű terhelt által irányított bünszervezet tagjainak a száma a hármat meghaladta, az hosszabb időn át működött, és a terhelték terhére rótt költségvetést károsító bűncselekményre figyelemmel a bünszervezetnek a súlyos bűncselekmények elkövetésére irányuló célja is ismert volt előttük.

[55] Kifejtette, hogy az irányadó tényállás szerint a bűnözői csoportot létrehozó II. rendű által irányított alá-fölérendelt szervezetben a felülvizsgálattal érintett terhelték közül a II. rendű terhelt szintje alatt helyezkedett el közvetlenül az irányítása alatt álló III. rendű terhelt, míg VI. rendű terhelt az alsó szinten működött, hozzá II. rendű terhelt utasításai III. rendű terhelten keresztül jutottak el, ezáltal a hierarchikus berendezkedéssel mindketten tisztában voltak.

[56] A szervezet konspiratív működését és a felülvizsgálattal érintett terhelték tudattartamát érintően utalt a másodfokú bíróság ebben a körben adott helytálló indokolására, annak kiemelésével, mely szerint az ún. székhelyszolgáltató igénybevételével létesített székhelyek, a lenyomozhatatlan kommunikációs program használata, valamint a stróman ügyvezetők alkalmazása mind a konspiratív működés megállapítását alapozzák meg.

[57] 4. A Kúria az indítványok alapján külön-külön megindult eljárásokat a 2025. március 17. napján meghozott Bfv.II.1.419/2024/5. számú és a 2025. május 19. napján meghozott Bfv.II.661/2025/2. számú végzésével egyesítette.

[58] 5. A Legfőbb Ügyészség átiratára III. rendű és VI. rendű terhelt írásban észrevételt tettek.

[59] Észrevételükben – a felülvizsgálati indítványaikhoz hasonlóan tartalmukat tekintve egyezően – a felülvizsgálati indítványaik kifogásait ismételték meg azzal, hogy a másodfokú bíróság és a Legfőbb Ügyészség bünszervezet megállapítása melletti álláspontja téves, tekintettel arra, hogy a bünszervezet fogalmi elemei közül a konspiratív működésen túl a hierarchikus szervezeti felépítés is hiányzik.

[60] A bűnszervezet fogalmi elemeit a hierarchiával és a konspirációval kiegészítő törvénymódosítás végső előterjesztői indokolását idézve azt fejtették ki, mely szerint a megállapított tényállás alapján köztük és a többi terhelt között klasszikus hierarchia, vagyis jól elkülöníthető feladatmegosztás az irányító, irányított, vezető, vezetett között nem is ismerhető fel, mint ahogy a konspirációra utaló leplezett kapcsolattartás vagy kódnyelv használata sem.

[61] III. III. rendű és VI. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványok nem alaposak, míg IX. rendű terhelt beadványa nem felülvizsgálati indítvány, ezért az ekként nem is bírálható el.

[62] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozatával szembeni jogi – és nem pedig ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja és kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[63] A Be. 659. § (5) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – a feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető okok kivételével – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül.

[64] A felülvizsgálati indítványok egyezően a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában meghatározott felülvizsgálati okra alapozva, a bűncselekmények bűnszervezetben való elkövetése megállapítását kifogásolták.

[65] 2. Anyagi jogszabálysértés okán a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján valóban megalapozza a felülvizsgálatot, ha a bíróság jogerős ítéletében a bűncselekmény törvénysértő minősítése vagy a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabott ki.

[66] A bűnszervezet a Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontjában meghatározott büntető anyagi jogi fogalom, a bűnszervezetben elkövetés megállapítása pedig tényből vont jogi következtetés eredménye, azonban nem a bűnösségre vagy a cselekmény jogi minősítésére, hanem a büntetéskiszabásra vonatkozik.

[67] A bűnszervezetben való elkövetés az eljárás tárgyát képező bűncselekmény jogi minősítése szempontjából közömbös. Az nem része a jogi minősítésnek, hanem olyan, bármilyen szándékos bűncselekmény elkövetéséhez kapcsolható többes elkövetői forma, ami megvalósulása esetén a Büntető Törvénykönyv Általános Részében foglalt jogkövetkezményeket – egyebek mellett az e szervezeti forma keretében elkövetett bűncselekmény büntetési tételkeretének az emelkedését – vonja maga után {Kúria Bfv.II.1200/2019/18. indokolás [198] bekezdés}.

[68] Következésképpen az sem érintené a bűncselekmény minősítésének törvényességét, ha a bíróság a törvényi feltételek téves megállapításával jutott volna arra az álláspontra, miszerint a terhelt bűnszervezetben követte el a terhére rótt cselekményt. Így a bűnszervezetben elkövetés téves megállapítására való hivatkozás önmagában, függetlenül a kiszabott büntetéstől, nem felülvizsgálati ok.

[69] A bűnszervezetben elkövetés téves megállapítására hivatkozás a felülvizsgálati indítványokban, mint „a büntetőjog más szabályának” megsértésére való hivatkozás – azaz a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulata alapján – lehet alapja a felülvizsgálatnak, feltéve, hogy ez a hivatkozás arra is kiterjed, miszerint az említett anyagi jogszabálysértés miatt a kiszabott büntetés törvénysértő [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont, (Kúria Bfv.II.605/2021/8.)].

[70] A kiszabott büntetés pedig – a felülvizsgálati ok ezen fordulata alapján – akkor tekinthető törvénysértőnek, ha annak neme és/vagy mértéke a büntetőtörvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik [BH 2012.239. (Kúria Bfv.III.359/2012/2.)].

[71] Általános érvennyel kimondható, hogy törvénysértő büntetés (intézkedés) címén – a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat ba) és bb) alpontja szerinti – felülvizsgálati ok az olyan anyagi jogi szabály megszegése, aminek alkalmazását a büntetés (intézkedés) meghatározása esetében a törvény az ítélembíró számára korlátok közé szorítva biztosítja, és ennek elvétele miatt a Be. egyszerűsített felülvizsgálat keretében (XCIV. Fejezet) nem ad jogorvoslati lehetőséget. Mivel a bünszervezetben elkövetés megállapítása a büntetési tétel felső határát emeli meg [Btk. 91. § (1) bekezdés], annak törvénysértő megállapítása nem feltétlenül eredményezi törvénysértő büntetés kiszabását, amennyiben az adott tényálláshoz rendelt Btk. Különös Részi büntetési tételkeret felső határát nem haladja meg.

[72] Jelen ügyben mind III. rendű terhelt, mind VI. rendű terhelt tekintetében a bűnösség alapját képező legsúlyosabb bűncselekmény a Btk. 396. § (5) bekezdés b) pontja szerinti költségvetési csalás büntette, amelynek büntetési tételkerete öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, azonban figyelemmel a halmazatra, a Btk. 81. § (3) bekezdése alapján a büntetési tétel – a bünszervezetben elkövetés keretemelő hatása nélkül – öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés lenne. Ezek után a III. rendű terhelttel szemben a kiszabott 3 év 10 hónap szabadságvesztés, illetve a VI. rendű terhelttel szemben a kiszabott 3 év szabadságvesztés nemhogy nem haladja meg a terhükre megállapított bűncselekmények Btk. Különös Része szerinti halmazati büntetési tételének felső határát, hanem még a kiszabható törvényi minimum alá is esik, miután az alapügyben eljáró bíróságok enyhítő szakasz [Btk. 82. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont] alkalmazásával állapították meg a szabadságvesztések tartamát. Következésképpen a felülvizsgálattal érintett terheltek esetében akkor sem lehetne szó törvénysértő büntetés kiszabásáról, ha a bünszervezet megállapítása törvénysértő lenne.

[73] 3. Mindezek mellett a bünszervezet megállapítására tett terhelti kifogások sem helytállóak.

[74] A felülvizsgálatban ugyanis a – rendes jogorvoslati eljárás főszabályával szemben – a tényálláshoz kötöttség megkerülhetetlen szabálya a törvényi követelmény. A Be. 650. § (2) bekezdése akként rendelkezik, mely szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható, továbbá a Be. 659. § (1) bekezdése azt írja elő, hogy a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[75] A Kúria tehát azt vizsgálta, hogy a bünszervezetben elkövetés megállapítása az irányadó tényállásban foglalt ténymegállapítások alapján törvényes volt-e és ebben a kérdésben a jogerős ítéletet meghozó bíróságokkal értett egyet.

[76] 3.1. A Kúria – a korábbi határozataiban már kifejtettekkel egyezően – a bünszervezet jogi szabályozásával összefüggésben előre bocsátja, hogy a társas bűnelkövetés ezen alakzatát a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításáról szóló 1997. évi LXXIII. törvény 1997. szeptember 15. napjával iktatta be a büntetőtörvénybe. Fogalma 1999. március 1. napjával, majd 2002. április 1. napjával módosult, ez utóbbi alapján a bünszervezet három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése. Ugyanez a szövegezés került át a 2013. július 1. napján hatályba lépett Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontjába is.

[77] A bűnszervezet fogalom ismételten 2019. július 10-i hatálybalépéssel, a Magyarország 2020. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2019. évi LXVI. törvény 107. §-ával módosult; újabb két tényállási elem, a hierarchikusan szervezettség és a konspiratív működés követelményének beépítésével a megállapítására vezető feltételrendszer szigorodott. Tekintettel arra, hogy e módosítás 2019. július 10-én, azaz még a jogerős ítélet meghozatala előtt lépett hatályba, ezért az a jelen ügyben – ahogyan arra az alapügyben eljáró bíróságok is utaltak – nem közömbös.

[78] A 2019. évi LXVI. törvény 107. §-ával módosított Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontja szerint a bűnszervezet megállapításának feltételei az alábbiak:

- legalább három személyből álló,
- hosszabb időre,
- hierarchikusan szervezett,
- konspiratíván működő csoport,
- amelynek célja ötévi, vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése.

[79] E feltételek egyidejű megléte esetén – amelyet a jogerős ítélet tényállásának alapulvételével kell megítélni – törvényes a bűnszervezet megállapítása.

[80] 3.2. A Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontja értelmében a bűnszervezet objektív feltétele, hogy a csoport „legalább három személyből” áll. A „személy” kifejezésből egyértelműen megállapítható, hogy a bűnszervezet tagjai akár tettesi, akár részesi cselekménnyel kapcsolódhatnak ehhez a csoporthoz. A bűnszervezethez megkövetelt három személy egymáshoz való viszonyulásában a bűnszervezet megállapításának ezzel kapcsolatos feltétele annak tudata, hogy a bűnös tevékenységet legalább hárman végzik.

[81] Az irányadó tényállás alapján a II. rendű terhelt által irányított bűnszervezet tagjainak a száma a hármat meghaladta, abban rajta kívül a felülvizsgálattal érintett III. rendű és VI. rendű terheltén túl V. rendű, VII. rendű terhelt vett részt, majd 2016. augusztusától IV. rendű terhelt is csatlakozott. A bűnszervezet tevékenységében VIII. rendű és IX. rendű terhelt is részt vettek {elsőfokú ítélet [58], [60] és [63] bekezdés}.

[82] A bűncselekmények elkövetése során III. rendű terhelt szükségszerűen kapcsolatba került a terhelt-társaival, ő végezte a VIII. rendű terhelt ügyvezetése alatt álló cég 6, valamint a VII. rendű terhelt ügyvezetése alatt álló cég 7 könyvelését abban a bérleményben, melyet rajta kívül II. rendű, IV. rendű, VII. rendű, VIII. rendű, és V. rendű terhelt is használt {elsőfokú ítélet [67] bekezdés}. Ebből következően III. rendű terhelt előtt is ismert volt az, hogy a bűncselekmény-sorozatban háromnál több személy vesz részt.

[83] Mindennek felismerése VI. rendű terhelt esetében nem vitás; ő ugyanis részben azonos időszakban volt alkalmazott VII. rendű és II. rendű terhelttel a cég 3-ban, V. rendű és II. rendű terhelttel a cég 4-ben {elsőfokú ítélet [70]-[71] bekezdés}. VI. rendű terhelt II. rendű és IX. rendű terhelttel baráti kapcsolatban állt {elsőfokú ítélet [56] bekezdés}, a cég 2 ügyvezetői tisztségében VI. rendű és V. rendű terhelt egymást követte {elsőfokú ítélet [39] bekezdés}, V. rendű terhelt VI. rendű és VII. rendű terhelttel együtt hajtotta végre II. rendű vagy III. rendű és IV. rendű terhelt utasításait {elsőfokú ítélet [64] bekezdés}.

[84] Mindezen tények illeszkednek a bűnszervezetről alkotott azon képbe, mely szerint a bűnszervezet egy speciális, munkamegosztáson alapuló bűnelkövetési forma és kétség sem fér ahhoz, hogy a terheltek tevékenysége során tudatuk átfogta a kettőnél több személy ebben való közös részvételét.

[85] 3.3. A hosszabb időre szervezettség kapcsán – bár a felülvizsgálati indítványok közvetlenül és érvekkel a fentén túl ezt a feltételt sem támadták – a Kúria arra utal, hogy az irányadó tényállás szerint a csoport működése nem volt időben korlátozott vagy előre meghatározott. A szervezett elkövetés több mint egy éven keresztül ténylegesen is fennállt, a szándék pedig ennél is hosszabb időn át való működésre vonatkozott, hiszen a csoport működésének nem a tagok önkéntes döntése, hanem tevékenységük lelepleződése, a megindult büntetőeljárás vetett véget.

[86] A cég 2 által a cég 1 részére végzett vagyonvédelmi tevékenység időszaka 2015. novemberétől 2016. júliusáig tartott, ezt követően 2016. augusztusától októberéig végezte ugyanezt a tevékenységet a cég 5 a cég 1 részére {elsőfokú ítélet [85]-[86] bekezdés}. Ezen kívül – III. rendű terheltet érintően – a cég 6 valótlán tartalmú havi bevallásaival érintett időszak a 2016. májusától 2017. áprilisáig tartó időtartam {elsőfokú ítélet [94] bekezdés}, míg a cég 7 esetében ez a 2016. novemberétől 2017. áprilisáig tartó időszakra {elsőfokú ítélet [98] bekezdés} vonatkozik. A 2015. novemberétől 2017. áprilisáig tartó időszak alatt III. rendű terhelt havi 300.000 forint, VI. rendű terhelt havi 120.000 forint jövedelemre tettek szert, mindketten II. rendű terhelt rendelkezése alapján {elsőfokú ítélet [68] bekezdés}, így nyilvánvalóan mindketten tisztában voltak azzal, hogy a bűnözői csoport működése időben nem limitált.

[87] 3.4. A felülvizsgálati indítványokkal érintett terheltek terhére rótt költségvetést károsító bűncselekmények büntetési tétele az öt évet meghaladta, ekként a bünszervezetnek a súlyos bűncselekmények elkövetésére irányuló célja sem volt ismeretlen.

[88] A terheltek felülvizsgálati indítványaikban a bünszervezet fogalmi elemei közül kifejezetten a hierarchikus és a konspiratív működést vitatták.

[89] 3.5. A hierarchikus szervezeti felépítés, mint feltétel – ahogy azt a másodfokú ítélet indokolása is tartalmazza – az irányadó tényállás alapján szintén megvalósult.

[90] A hierarchikus jelleg értelmezése során változatlanul irányadónak tekinthetők a 2006. évi CI. törvénnyel kihirdetett, az Egyesült Nemzetek keretében, Palermóban, 2000. december 14-én létrejött, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni Egyezmény megállapításai is, amelyek szerint a szervezett bűnözői csoport [2. cikk a) pont] strukturáltságának [2. cikk c) pont], és ekként a szervezett bűnözői csoport létrejöttének nem feltétele, hogy az fejlett hierarchiával rendelkezzen, ahogyan az sem, hogy tagsága állandó legyen, vagy tagjainak szerepét pontosan meghatározzák. A hierarchikus jelleg tehát nem jelent kidolgozott, fejlett, mereven elhatárolható döntési szinteket.

[91] A hierarchikus, alá-fölrendeltséget tükröző szerveződés megkülönböztető jegye a valamely – akár egyetlen – tag általi utasítási jogkör gyakorlása a szerveződés más tagjai felett. Az utasítások tárgyát értelemszerűen a szervezet tevékenységébe tartozó feladatok ellátására való felhívás képezi. A szervezet tehát abban az esetben alkot hierarchikus struktúrát, ha valamely tagja utasításokat ad a többi tag (vagy legalább a tagok egy része) számára. Az utasítás pedig nem más, mint feladatmeghatározás.

[92] A hierarchikus szervezettség tehát nem jelenti valamennyi bünszervezetben résztvevő személy hierarchiában való elhelyezkedését. Amennyiben olyan adat áll rendelkezésre, amely akár egy résztvevő szervezői, koordináló, irányító szerepére vonatkozik a feladatok megosztása során, akkor e körülmény olyan alá-fölrendeltséget jelentő személykapcsolatnak tekinthető, amely megalapozhatja a bünszervezet megállapítását az új fogalom szerint is (Kúria Bfv.II.605/2021/8.). A hierarchia ekként meghatározható ismervei pedig jelen ügyben – még az elsőfokú bíróság indokolása szerinti is – felismerhetők.

[93] Az irányadó tényállás szerint a bűnözői csoportot II. rendű terhelt hozta létre és irányította a társait, az alvállalkozói cégek bejegyzett képviselőit, az adminisztrációs,

pénzelosztási és könyvelési feladatokat ellátó III. rendű és IV. rendű terheltet {elsőfokú ítélet [63] bekezdés}, utasította V. rendű, VI. rendű, VII. rendű terheltet is {elsőfokú ítélet [64] bekezdés}, meghatározta, hogy ki mekkora keresményt kap {elsőfokú ítélet [68] bekezdés}.

[94] Az elsőfokú bíróság a hierarchikus berendezkedéssel összefüggésben kifejezetten rögzítette, hogy az alá-fölérendeltségnek három szintje volt: az utasítást adó, irányító szereppel bíró II. rendű terheltet követő szinten helyezkedett el III. rendű és IV. rendű terhelt, míg az alsó szinten V. rendű, VI. rendű, VII. rendű és VIII. rendű terhelt működött. III. rendű terhelt tehát utasított és utasító, míg VI. rendű terhelt maga utasításokat végrehajtó szerepben volt, ezért a hierarchikus berendezkedésre mindkét terhelt tudomása kiterjedt {elsőfokú ítélet [379]-[380]}.

[95] Az irányadó tényállás alapján tehát a szervezetet egyértelmű – fel nem cserélhető és fel nem is cserélt – feladatmegosztás jellemezte, az utasított-utasító szerepkör is világosan elkülönült a feladatok megosztását, az egyes feladatkörökbe eső tevékenységek ellátását és annak módját érintően. A terheltek közötti kapcsolat ezáltal alá-fölérendeltségi, irányító és irányított személyek megállapítását lehetővé tevő jegyeket hordoz, amely a hierarchikus szervezettségnek feleltethető meg.

[96] 3.6. A konspiráció alatt egyfajta titkos szervezettség és leplezett működés értendő, melynek célja a csoport tényleges tevékenységének elfedése. A konspiráció célja a hatósági felderítés megghiúsítása; annak elérése, hogy a titokban történő szerveződés folytán a bűncselekmény és az elkövetők személye a kívül világ számára ne legyen felismerhető, belső információk ne kerüljenek ki. A csoport konspiratív működése lényegében a korábbi fogalom összehangolt működésének feleltethető meg, amennyiben az a kívül világ elől rejtve valósul meg, de nem jelenti a teljes szervezet minden tagjával való együttműködést, hanem az egyes cselekményekhez rendelt személyek összehangolt tevékenységét feltételezi {Kúria Bhar.III.571/2019/41. számú végzés [156] bekezdés}.

[97] Jelen esetben a cél az volt, hogy a cégek gazdasági tevékenységének bűnös jellegű része az adóhatósággal szemben ne derüljön ki, ennek eszköze pedig a legnagyobb mértékben a törvényesség látszatának keltése volt. A másodfokú bíróság is erre mutatott rá indokolásában annak megállapításával, mely szerint a szervezet működésének konspiratív jellegét az adta, hogy a II. rendű terhelt által létrehozott és irányított céghálózat működése a törvényesség látszatát keltette, hogy a bűnös tevékenységük az adóhatóság elől rejtve maradjon {Bfv.I.71/2023/15. [219] bekezdés}, {másodfokú ítélet [90]}.

[98] További, a konspirációt alátámasztó, a lebukás veszélyének csökkentését kívánta biztosítani, hogy a gazdasági társaságok jelentős része a tevékenységi helyektől távol, ún. székhelyszolgáltató igénybevételével létesített székhelyet, mely ugyancsak annak elkerülésére szolgált, hogy velük szemben gyors és időszerű adóhatósági eljárás elindulhasson. A konspiratív működés megállapíthatóságát ezen kívül az internetalapú, lenyomozhatatlan kommunikációs program használata erősítette, akárcsak a stróman ügyvezetők és az ún. bukó cégek alkalmazása is. Az ügyben szereplő gazdasági társaságok az indulásokat követő pár éven belül jogutód nélkül – kényszertörlesztés vagy felszámolás folytán – megszűntek, így a terheltek tudatosan törekedtek azok rövid időn belüli kihasználására. A cégek többségének egyébiránt a könyvelése sem volt rendben, jelentős részénél könyvelési anyag nem volt fellelhető sem.

[99] Az adminisztrációs, pénzelosztási, valamint a láncolatban egymást követő cégek könyvelését végző III. rendű terhelt a tevékenysége során nyilvánvalóan tapasztalta, hogy a cég 3, a cég 4 és a cég 5 ügyvezetését strómanok látják el, e cégeket valójában – ahogyan az általa végzett tevékenységet is – a II. rendű terhelt irányította.

[100] A VI. rendű terhelt pedig maga is aktív részese volt annak, hogy a céghálózat egyes tagjait a cégjegyzékbe csak formálisan bejegyzett személyek képviseljék, mivel az irányadó tények szerint éppen ő kérte fel személy 3-at arra, hogy a cég 5 ügyvezetését vállalja fel úgy, hogy egyebekben a cég megalapítása után semmilyen teendője nem lesz {elsőfokú ítélet [103] bekezdés}.

[101] A gazdasági társaságok működési rendszerének ilyen kiépítése a cselekmények és az elkövetők felderítésének megnehezítését, valamint a cselekmény minél hosszabb ideig való leplezését célozta. Ha pedig a külvilág elől rejtve megvalósított cselekmény a szervezetben részt vevő terheltek jelen ítéleti tényállásból is kitűnő összehangolt tevékenységével párosul, ez pontosan az értelmező rendelkezések által megkívánt konspiratív működés fogalmának felel meg.

[102] Végül a Kúria – korábbi határozataiban már kifejtetteknek megfelelően – hangsúlyozza, hogy a bünszervezeti elkövetés megállapításához a bünszervezet Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontjában tételezett tárgyi ismérveknek nem az egyes terheltek magatartásában kell tükröződnie, hanem a szervezet tevékenységében.

[103] Ez az oka annak, hogy valamely bűncselekmény elkövetője bünszervezetben elkövetőnek minősülhet akkor is, ha maga:

- csupán esetileg vesz részt a szervezet célját képező bűncselekmény elkövetésében,
- csupán egyetlen bűncselekményt (részcselekményt) megvalósítva, miközben
- a szervezet kialakult hierarchiájában akár részt sem vesz és a további elkövetőkkel
- konspiratív kommunikációt nem folytat,

feltéve, hogy tudata a Btk. értelmező rendelkezései között meghatározott e tárgyi ismérveket, illetve az ezeknek megfeleltethető életbeli tényeket átfogja (4/2005. Büntető jogegységi határozat II. pont; Kúria Bfv.II.1.033/2021/32.). A jelen esetben ennél jóval többről is szó van.

[104] Az irányadó tényállás ugyanis egyértelműen rögzítette a II. rendű terhelt által létrehozott és – a többek között – a felülvizsgálati indítványokkal is érintett terheltek közreműködésével működő cégszervezet lényegét, amely nem más volt, minthogy a cégláncolat alján elhelyezkedő azon gazdasági társaságok, amelyekhez a foglalkoztatottak nagy része be volt jelentve, csak adóbevallásaikat nyújtották be az adóhatóság illetékes igazgatóságai felé, adómegfizetési kötelezettségüknek egyáltalán nem, vagy minimális összeg erejéig tettek eleget, ezáltal okoztak vagyoni hátrányt a költségvetésnek, miután a közterhek meg nem fizetése folytán keletkezett többletpénzt a terheltek egymás között elosztották.

[105] Az ítéletábró – amint arra a Legfőbb Ügyészség helytállóan rámutatott – maradéktalan indokolást adott a felülvizsgálattal érintett terheltek tudattartamát érintően. Ebben a körben helyesen arra mutatott rá, hogy a valótlan tartalmú adóbevallást benyújtó, illetve a valós adóbevallást benyújtó, de az adókat és járulékokat meg nem fizető cégek valódi irányítását végző II. rendű, továbbá III. rendű és IV. rendű terhelt látták el a többi terheltet azon utasításokkal, amelyek alapján a költségvetést károsító magatartást ez utóbbiak kifejtették. Ennek során pedig a terheltek egyáltalán nem foglalkoztak azzal, hogy az üggyel érintett gazdasági társaságok eleget tudnak-e tenni az adó- és egyéb járulékfizetési kötelezettségeiknek, különös tekintettel arra, hogy a cég 1-től érkező megbízási díj jelentős részét készpénzben felvették a bankszámlákról, az ekként megmaradt pénz pedig nem fedezte az adófizetési kötelezettségeik teljesítéséhez szükséges összeget. Mindezzel pedig a terheltek mindegyike tisztában volt {másodfokú ítélet [40], [43]}.

[106] A cégek bankszámláira átutalt pénzeket sem minden esetben e társaságok közhiteles nyilvántartásba bejegyzett képviselői, hanem helyettük más személyek már előre kitöltött csekkfüzet vagy más meghatalmazás alapján vették fel {másodfokú ítélet [44]}.

[107] Helytálló megállapítást tett a másodfokú bíróság azzal is, mely szerint a szabálytalanul működő cégek mögött nem az észszerű gazdálkodás körébe tartozó döntés, hanem az adójogszabályok kijátszása folytán a költségvetés megkárosításának célja állt; a gazdasági társaságok tehát olyan működést folytattak, amely során tisztában voltak azzal, hogy részben az általános forgalmi adó befizetési kötelezettségüknek, részben pedig a járulékfizetési kötelezettségüknek egyáltalán nem fognak eleget tenni {másodfokú ítélet [68]}.

[108] Az eljáró bíróságok a jogerős ítéletében törvényesen állapították meg, hogy III. rendű terhelt és VI. rendű terhelt a cselekményüket bünszervezetben követték el, és törvényesen alkalmazták annak a büntetési tételre kiható jogkövetkezményeit is.

[109] 4. IX. rendű terhelt beadványa a vagyoneklobzásra vonatkozó rendelkezéssel összefüggésben fogalmazott meg sérelmet.

[110] A Be. 650. §-a a felülvizsgálat olyan korlátait határozza meg, melyek esetében az egyébként felülvizsgálati oknak minősülő jogsértés miatt sincs helye felülvizsgálatnak.

[111] A Be. 650. § (1) bekezdés c) pontja szerint felülvizsgálatra nem kerülhet sor, ha a törvénysértés egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatása útján orvosolható. Az egyszerűsített felülvizsgálati eljárást az ügydöntő határozat jogerőre emelkedését követő egy hónap elteltével az alapügyben eljáró elsőfokú bíróság folytatja le, ha a bíróság az alapügyben a törvény kötelező rendelkezése ellenére nem rendelkezett, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett a Be. 671. §-ában felsorolt kérdésekben [Be. 672. § (2) bekezdés].

[112] A vagyoneklobzás törvénysértő alkalmazása a Be. 671. § 12. pont második fordulata alapján egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban orvosolható.

[113] A terhelt a beadványát a Pécsi Törvényszéknek címezte és oda is nyújtotta be, és ezen bíróságtól igényelte saját határozatának a vagyoneklobzással összefüggő rendelkezésének a felülvizsgálatát. Az egyszerűsített felülvizsgálati eljárásra tartozó kérdésben való állásfoglalást tehát a terhelt kifejezetten „az illetékes bíróságtól” kérte.

[114] A törvényszék a terhelti kérelem ezen érdemi tartalmát nem ismerte fel; címzése és tartalma ellenében tekintette a IX. rendű terhelt kérelmét felülvizsgálati indítványnak, és terjesztette fel azt a Kúriához.

[115] A terhelt kérelme megfelel annak, hogy az egyszerűsített felülvizsgálat kezdeményezésére a Be. 672. § (3) bekezdése alapján jogosult. A Be. 672. § (2) bekezdés második fordulata szerint az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás során – az ügydöntő határozat jogerőre emelkedését követő egy hónapon túl – az alapügyben eljáró elsőfokú bíróság jár el.

[116] A rendes bíróságok gyakorlata értelmében általánosan érvényesülő rendező elv, hogy a beadványokat a valós tartalmuk alapján kell értelmezni és elbírálni. Ennek megfelelően a beadványokat, nyilatkozatokat nem a megnevezésük, hanem a tartalmuk alapján kell megítélni és értelmezni (BH 2003.355. és indokolás, BH 1999.294. és indokolás). Az Alkotmánybíróság is ezt a rendező elvet követi, s a beadványokat nem elnevezésük, hanem tartalmuk alapján értelmezve bírálja el {3227/2013. (XII.12.) AB végzés indokolás [14], 3156/2013. (VII.24.) AB végzés indokolás [14], 986/B/1999. AB határozat indokolás I.1., 43/1991. (VII.12.) AB határozat indokolás II.}. IX. rendű terhelt beadványa is ezt igényelte.

[117] A felülvizsgálati ügy kezdőirata a felülvizsgálati indítvány [a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII.1.) IM rendelet (Büsz.) 2. § 12. pont; a bíróságok egységes iratkezelési szabályzatáról szóló 17/2014. (XII.23.) OBH utasítás (Beisz.) 84. § (1) bekezdés,

Kúria elnökének 28/2022. számú utasítása a Kúria Ügyviteli Szabályzatáról (Küsz.) 23. § (1) bekezdés]; felülvizsgálati eljárás így ügyviteli szempontból is kizárólag felülvizsgálati indítvány alapján indulhat, jelen ügyben pedig ilyen nem áll rendelkezésre.

[118] A jelen ügyben az ügyiratok téves felterjesztése – és ennek jelentősége van – még ahhoz sem vezethet, hogy a Kúria elutasító végzést hozzon. Ugyanis: 1. a felülvizsgálati eljárás az arra jogosult felülvizsgálati indítványához kötött [Be. 651. § (1)-(3) bekezdés], vagyis arra hivatalból nem kerülhet sor; 2. a tévesen annak tekintett felülvizsgálati indítvány elutasításával [Be. 656. § (2) bekezdés a) pont] kimerülne a terhelt felülvizsgálatra vonatkozó indítványozási joga, hiszen azt minden jogosult főszabályként csak egyszer nyújthatja be [Be. 652. § (6) bekezdés első fordulat]; 3. a Kúria elvonná az eljárt bíróságok egyszerűsített felülvizsgálat lefolytatására vonatkozó hatáskörét [Be. 672. § (2) bekezdés első mondat].

[119] Az eddigiekben rögzítettek alól csak az jelenthet kivételt, ha az indítványozó kifejezetten a Kúriától igényli a döntést. Jelen esetben pedig erről sincs szó.

[120] Mindezek alapján a Kúria – mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – III. rendű és VI. rendű terhelt felülvizsgálati indítványainak – a Be. 660. § (1) bekezdés főszabálya alapján tanácsulésen, a Be. 655. § (2) bekezdésében meghatározott összetétel szerint eljárva – nem adott helyt és a megtámadott határozatokat e terheltek tekintetében a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, míg IX. rendű terhelt valójában egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatására irányuló kérelmének elbírálását mellőzte és az ügyiratokat azzal küldte vissza a Pécsi Törvényszéknek, hogy felhívta az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatására.

[121] *A döntés elvi tartalma*

A bünszervezet olyan speciális emberi társulás, amelynek szükségszerűen sem tagnyilvántartása, sem írott rendtartása nincs; valójában egy objektív tény, ami a működése alapján kialakul. Ha a külvilág elől rejtve megvalósított cselekmény a szervezetben részt vevő terheltek ítéleti tényállásból is kitűnő összehangolt tevékenységével párosul, az a bünszervezet értelmező rendelkezések által megkívánt konspiratív működése fogalmának felel meg. Amennyiben pedig a terheltek közötti kapcsolat alá-fölérendeltségi, irányító és irányított személyek megállapítását lehetővé tevő jegyeket hordoz, az a hierarchikus szervezettség követelményének megfeleltethető.

[122] IV. A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata kizárja.

[123] Az ugyanazon jogosult általi ismételt indítvány előterjesztésének tilalma, illetve az azonos tartalmú indítvány ismételt előterjesztésének tilalma a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdése alapján az ilyen indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2025. június 3.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró, Dr. Nagy Antal s.k. bíró